

Täysistunto

Torstai 12.5.2016 klo 15.59—17.19

2.1. Suullinen kysymys työnäytteestä (Ilmari Nurminen sd)

Suullinen kysymys SKT 52/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäinen kysymys, edustaja Nurminen.

Keskustelu

16.01 **Ilmari Nurminen sd:** Arvoisa herra puhemies! Yhä useampi suomalainen kysyy, mihin Suomea viedään tällä hetkellä. Suunta ei ole satunnaista. Hallituksen ideologia perustuu sellaiseen maailmankuvaan, jossa rikkaita on kannustettava uusilla verohelpotuksilla, kun taas työttömiä, köyhiä ja osattomia pitää pakottaa tulonleikkauksilla toimeliaisuuteen.

Uusin hallituksen esitys koskee työnäytettä eli neljän kuukauden ilmaistytöä. Käykö tässä niin, että kun kaupan kassalla on 30 kassatyöntekijää, 10 on palkattomassa työssä, tai onko työn edellytyksenä jatkossa neljän kuukauden ilmainen työ? Kysynkin ministeri Lindströmiltä: miten käy työn arvostuksen, kun palkattoman työn määrä lisääntyy, ja millä ihmiset ostavat ruokansa ja maksavat laskunsa ilmaistytön aikana?

16.02 **Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa herra puhemies! Hyvä, että kysytte tätä asiaa. Tämähän on lähtenyt, tämä työnäyteidea, siis siitä työllisyyspaketista yhtenä osana ja aivan väärin ymmärrettynä, kuten edustajan kysymys osoittaa. Ei ole kysymys mistään neljän kuukauden ajasta. Minä olen puhunut itse mieluummin viikoista kuin kuukausista. Se on työn hakemisen uusi muoto, idea, jota yhdessä muun muassa työmarkkinaliittojen kanssa kehitetään, ja se malli, joka tämän vuoden aikana sitten tehdään, toivottavasti saadaan aikaiseksi, niin että päästään kokeilemaan, ja kokeilun jälkeen sitten tehdään johtopäätökset siitä, toimiiko se vai eikö se toimi. Siis kyseessä ei ole mikään pakkotyö, ilmaistyo. Se on vapaaehtoista. Se on työn hakemisen uusi muoto.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.03 **Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro):** Arvoisa puhemies! Työttömät eivät valitettavasti huokaisseet helpotuksesta tästä vastauksesta. Käytännössä tässä voi käydä niin, että työnantaja ei palkkaa ilman tätä ilmaistyökokeilua, ja näin ollen tässä voi käydä niin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

Kuitenkin nostan esille huolen nuorten kasvavasta pitkäaikaistyöttömyydestä. Työttömyysjaksot ovat pitkittyneet lyhyessä ajassa jopa viidellä kuukaudella lähes puoleentoista vuoteen. Joka kolmas alle 30-vuotiaista nuorista työttömistä ei ole ollut koskaan varsinaisessa työssä, ei siis koskaan. Nuoret työttömät haluavat kuitenkin tehdä työtä, oikeastaan mitä työtä tahansa, ja yhdeksän kymmenestä hakee aktiivisesti työtä. Tämän kertoo tuore taloustutkimus. Kysynkin ministeriltä: kun perussuomalaisten puheenjohtaja Soini on todennut, että työmies on palkkansa ansainnut, niin miksi juuri te, perussuomalaisten työministeri, haluatte opettaa nuorelle sukupolvelle (Puhemies koputtaa) ilmaistyön periaatteet? (Eduskunnasta: Ohhoh!)

16.05 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Koetan olla provosoitumatta tästä kysymyksestä.

Te totesitte, että voi käydä niin. Minä toivoisin, että te ette levitä sellaista tietoa, että hallitus olisi ajamassa joitain ilmaistytömarkkinoita Suomeen. (Välihuutoja — Paavo Arhinmäki: Olette!) Semmoista ei olla ajamassa. Siitä osoituksena olen käynyt hyvin rakentavia keskusteluja liittojen ihmisten kanssa. Olen kuullut ne huolet, mitä sieltä on tullut. Viimeksi tänään Pro-liitto aamulla oli luonani, ja me kävimme tästä asiasta hyvän ja rakentavan keskustelun. Tiedän ne huolet, ja ne huolet otetaan huomioon, kun tätä mallia rakennetaan. Siis ne otetaan huomioon, kun mallia rakennetaan. Me tiedämme, että työnäyte ei sovellu ihan kaikille, mutta joillekin se voi olla hyvä väylä työelämään. Me tiedämme sen vasta sen jälkeen, kun me kokeilemme asiaa. (Välihuutoja vasemmalta) Tämä on vapaaehtoinen, ei tule sanktioita, eli älkää nyt, hyvänen aika, levittäkö ihan väärää tietoa asiasta.

16.06 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos katsomme, mitä työvoimapolitiikassa on tapahtunut, niin palkkatuetun työn osuus on laskenut lähes 40 prosenttia. Samaan aikaan sellaisten ei-työsuhteisten toimien määrä on kasvanut, esimerkiksi kuntouttavassa työtoiminnassa lähes 20 prosenttia. Ja nyt on käymässä niin, että se, mikä ennen tehtiin palkalla, on siirtymässä kuntoutuksen puolelle. Kysyisinkin ministeriltä: miten aiotte pitää huolen siitä, että kuntoutus pysyy yhä edelleen kuntoutuksena ja työstä maksetaan palkka?

16.06 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä on nimenomaan se ongelma, josta olen jo viime vaalikaudella monesti puhunut ja ollut huolissani, että meillä on järjestelmä, jossa on kuntouttavaa työtoimintaa, on välityömarkkinoita, ja sitten on nämä avoimet työmarkkinat, ja se meidän ongelma on se, että ne ihmiset pyörivät siellä samassa ympyrässä eivätkä pääse eteenpäin. Kuntouttavassa työtoiminnassa pitää olla sellaisten ihmisten, jotka kuuluvat sinne. Työstä pitää aina maksaa palkka, työehtosopimuksen mukainen palkka, se on aivan selvä asia, emmekä me ole luomassa mitään sellaista halpatyömarkkinoiden mallia. Minä ymmärrän, että näihin asioihin kohdistuu huolia, ja kuten sanoin, nämä huolet otetaan huomioon, kun muun muassa tätä työnäyteideaa viedään eteenpäin.

16.07 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyviä... — No, nyt tuli pieni erhe, mutta...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No, sinnepäin kuitenkin. (Naurua)

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

...kuitenkin elämme tasa-arvoisessa yhteiskunnassa, niin tällainen virhe sallittakoon.

Ministeriltä olisin kysynyt sitä periaatteellista näkökulmaa siihen, missä kulkee sen ilmaisen työnäytteen raja. Te puhuitte mieluummin viikoista. Nyt olisin halunnut tavallaan kysyä tässä, mitä todellakin olette ajatelleet, kun olette tämän hankkeen käynnistäneet. Puhutaanko viikoista, päivistä? Millä lailla me voimme sitten puhua tälle kansalle, että kysymys on mahdollisuudesta työntekijöille, ei työnantajille ketjuttaa niin, että on edelleen näitä, jotka tekevät työnäytteitä, ja sen lisäksi tulee pitkä koeaika tähän jatkoksi, jolloin ihmiset ovat hirrestä hirteen siirtymässä eivätkä saa työsopimusta, joka on toistaiseksi voimassa oleva?

16.08 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nämä ovat juuri niitä huolia, jotka liitot ovat tuoneet esille, ja on hyvä, että ovat tuoneet esille. Me tiedämme, että voi olla semmoinen mahdollisuus, että tällaisia riskejä on, kuten ketjuttaminen. Sen takia, kun tätä mallia nyt tässä valmistellaan, nämä koetetaan rakentaa niin, että tällainen estetään. Tämä aika lähti siis tästä Sitran esittämästä mallista. Siellä oli käytetty esimerkkinä, että se voisi olla neljä kuukautta, siis Sitran mallissa. Minä olen sanonut, että se voi olla viikkoja, koska siinä ajassa nähdään se olennainen, onko sillä henkilöllä asenne kunnossa ja onko hän valmis siihen tehtävään. Kyllä se nähdään viikoissa, se on aivan selvä. Mitä lyhyempi se aika on, sitä vähemmälle tulee se houkutus käyttää sitä ihmistä hyväksi. Tämä on minun filosofiani tämän suhteen.

16.09 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oli se neljä kuukautta, kolme kuukautta tai neljä viikkoa, niin kyllä tälle teidän hankkeellenne löytyy kriitikkoja. Eräskin totesi, että täyden päivän teettäminen jo ammattitaitonsa todistaneella on pirullista peliä. Tällainen meno syö sekä ihmiset että heidän sielunsa. (Eduskunnasta: Se on vapaaehtoista!) Näin totesi nykyinen ulkoministeri Soini, perussuomalaisen puheenjohtaja, ollessaan vielä oppositiossa. (Eduskunnasta: Ai ai!) Nyt te teette jotain, mikä oli täysin toista kuin mistä te puhuitte ennen vaaleja. Kun katsoo teidän saavutuksianne muuten työmarkkinoilla, niin tällä hetkellä Suomessa on vähemmän työllisiä kuin hallituksen aloittaessa.

Nyt koko hallituksen strategia, koko hallituksen työllisyystavoite, lepää tämän kilpailukyky sopimuksen varassa. Tänä on uutisoitu, että Pro on kertonut, että tämä teidän tapoamisenne ei vielä poistanut niitä pilviä kilpailukyky sopimuksen tieltä, jotka te olette sinne kasanneet. (Puhemies koputtaa) Kertokaa, mitä järkeä on vaarantaa laaja työmarkkinaratkaisu ja viedä eteenpäin sellaista hanketta, joka oli teidän periaatteenne vastaista vielä ennen vaaleja. (Puhemies koputtaa) Mitä järkeä tässä on?

16.10 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Lindtman, korjataanpa nyt hieman. Ei pakoteta ketään yhtään mihinkään. Tämä on vapaaehtoinen. Ihminen omasta suostumuksestaan menee antamaan sen näytteen potentiaaliselle työnantajalle. Hän voi antaa siinä näytteen siitä, onko hänen asenteensa kunnossa ja näin poispäin, eli ei pakoteta ketään. Te puhutte jostain semmoisesta asiasta — siis tämä idea on tullut nyt. Tämä on tuore idea, jota kehitellään.

Itsekin olen totta kai huolissani kilpailukyky sopimuksesta, kuten kuvittelisin, että koko eduskunta, myös SDP on varmaan huolissaan siitä. Niin minäkin. Sen takia minä tapaan näitä osapuolia naamatusten enkä julkisuuden kautta, että meiltä hälvenevät nämä epäluu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

lot ja me kerromme, mitä me olemme tekemässä. Tämänamuinen tapaaminen Pro-liiton kanssa oli minun mielestäni rakentava. He kertoivat, mitkä ovat heidän huolensa, ja me kerroimme heille, mitä me ajattelemme asioista, naamatusten.

16.11 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On toki hienoa, että sosialidemokraattinen puolue lainaa niin paljon Soinia. Ne ovat parhaita asioita, mitä olen kuullut teidän täällä sanovan. (Naurua) Kuitenkin ihmettelen kovasti, miksi te jatkuvasti puhutte tämmöisiä ikään kuin erikoisia väitteitä näiden varsinaisten kysymysten ohessa. Tässä avauspuheenvuorossa tuli, että hyvätulaisia on kannustettu verohelpotuksilla. Mistähän tässä oli kysymys? Sen haluaisin kuulla ehkä jatkossa.

Kuitenkin mennään itse tähän kysymykseen. Kysymyksessä on siis kokeilu, niin kuin ministeri on täällä moneen kertaan todennut. Minä itse aloitin työurani aikanaan puolustusministeriössä harjoittelijana lajittelemalla postia, mikä kuuden kuukauden jälkeen johti sitten siihen, (Välihuutoja) että sain vakituisen, tai ei vakituista mutta kuitenkin aidon, työsovimuksen, sain todellisen määräaikaaisuuden täysillä, normaaleilla ehdoilla. Onko idea siis sama tässä teidän kokeilussanne? Onko siinä päätetty edes, kuinka pitkiä nämä tulevat olemaan? Onko kenenkään pakko osallistua tähän kokeiluun? Ennen kaikkea, jos osoittautuisi, että on minkäänlaista vaaraa toisista työmarkkinoista, niin toteutuuko tämä sitten pysyvästi?

16.13 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vielä kerran: Malli on vasta rakenteilla, ja tiedetään sen sisältö vasta varmaan tämän vuoden puolella ja sitten tehdään päätös siitä määräaikaisesta kokeilusta. Siis ensiksi rakennetaan malli, jos sellainen on rakennettavissa. Jos näyttää sille, että siitä ei tule mitään, niin emmehän me rupea päättää hakkaamaan seinään. (Kari Uotila: Ei olisi saanut tehdä koko ehdotusta!) — Edustaja Uotila, kyseessä on uusi työn hakemisen malli-idea, jota nyt vasta kehitellään, ja te olette ampumassa sen alas ennen kuin me tiedämme sen sisällöstä yhtään mitään. (Välihuutoja) Minun mielestäni on aika käsittämätöntä tuommoinen kommentointi. Ottakaa nyt ihan rauhallisesti. Ensiksi tehdään malli yhdessä ja sen jälkeen päätetään, lähdetäänkö kokeilemaan. Kokeilu on määräaikainen, jonka jälkeen tehdään lopullinen päätös, oliko tämä hyvä vai ei.

16.14 Heli Järvinen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärrän hyvin työnantajien tarpeen kokeilla ja testata työntekijöiden asennetta, soveltuvuutta ja muuten sopivuutta työtehtävään. Sitä varten meillä on hyvin toimiva koeaika. Me vihreät tuemme myös sitä, että yksityisellä puolella ja julkisella puolella koeaika olisi saman mittainen, koska ei ole oikein mitään fiksumaa syytä siihen, minkä takia niitten pitää olla nyt erimittaiset. Mutta koeaika on tehty juuri sitä varten, että voidaan katsoa, sopivatko palaset hyvin siihen kokonaiseen palapeliin, josta työmarkkinoilla aina on kyse.

Mitä tulee tähän vapaaehtoisuuteen, näen isona ongelmana sen, että vaikka kyse on vapaaehtoisuudesta, niin vapaaehtoisuudesta helposti muodostuu tietynlainen pakko, koska kun yksi ihminen pitää omasta ammattitaidostaan ja ammattikunniastaan huolen, löytyy aina joku toinen epätoivoisempi, joka vapaaehtoisesti menee ilmaiseksi töihin. Toivon, että tässä valmistelussa pidetään huoli, ettei näin pääse käymään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

16.15 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Järviselle ihan rakentavasta puheenvuorosta. Työnäyte on siis se idea tässä, mitä ollaan pohdittu. Se poikkeaa siinä, että ne sopijaosapuolet ovat tässä potentiaalinen työntekijä ja työnantaja, joka haluaa mennä antamaan sen näytteen. Se ei ole teotomisto, mikä sopii yhtään mitään. Sen semmoisen pelon, että tästä tulisi tulevaisuudessa nyt joku tällainen pakko, minä kyllä voin hälventää. Tämä on näyte, tämä on uusi idea, ja se perustuu todellakin vapaaehtoisuuteen. Ei tässä olla rakentamassa mitään semmoista pakkoa, että siitä tulisi sitten sanktioita myöhemmin. Ainakin tämän hallituksen osalta sen uskallan luvata, mutta seuraavasta hallituksesta en mene sitten takuuseen.

16.15 Hannakaisa Heikkinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Huoli nuorisotyöttömyydestä on varmasti meille kaikille yhteinen, mutta aivan samalla tavalla kuin ennalta ehkäisty sairaus on kaikista halvin sairaus, niin ennalta ehkäisty nuorisotyöttömyys on halvin asia. Sen takia halusin vähän laajentaa tätä näkökulmaa meidän peruskoulun puolelle. Nimittäin sitä kautta, jos me saamme yhä harvemman nuoren sille polulle, että me tarvitsisimme etsivää nuorisotyötä, me voimme kohdentaa varoja oikealla tavalla. Opetusministeriltä kysyisinkin: minkälaisia suunnitelmia teillä kenties on, tai tulisi-ko harkita, että tuommoisia työelämän pelisääntöjä, kykyä hakea työtä ja oppia, mitä se työnteko olisi, olisi entistä enemmän meidän peruskoulussa jo tarjolla? Tällä hetkellä meillä on tet-jaksoja, mutta ainakin minun täytyy tunnustaa, että silloin kun itse 15-vuotiaana tet-jaksolla olin, niin aika väärin perustein (Puhemies koputtaa) lähdin valitsemaan sitä paikkaa, minnekä hakeuduin.

16.17 Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koulumaailma on muuttunut vahvasti viimeisten vuosikymmenten ja vuosien aikana. Uudet opetussuunnitelmien perusteet otetaan perusopetuksessa käyttöön ensi syksystä alkaen, ja se on iso muutos. Siellä korostuvat kyllä voimakkaasti myös esimerkiksi työelämätaidot ja kiinnittyminen sitten myöhemmin ympäröivään yhteiskuntaan ja työelämään ja ne laajat valmiudet. Tämä nuorisotyöttömyysteema, nuorten syrjäytyminen teemana on hyvin tärkeä. Siitä syystä itse ajattelen, että meidän pitää pystyä kaikilla asteilla, kaikilla ikäkausina vaikuttamaan siihen, että syrjäytymiskehitys saadaan pysäytettyä jo varhaisessa vaiheessa, jo siellä varhaiskasvatuksessa, jo sitä ennen neuvolatoiminnan kautta ja niin edelleen. Näihin asioihin on tärkeä kiinnittää huomiota. Hallituksella on useita sellaisia hankkeita ja kokonaisuuksia menossa, jotka tätä teemaa toivottavasti helpottavat, muun muassa lapsi- ja perhepolitiikan muutosohjelma ja sen lisäksi nuorisotakuun kehittäminen siihen suuntaan, että pystytään nimenomaan tähän varhaiseen puuttamiseen.

16.18 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka tätä kuinka yritetään kätkeä kokeilun, tällaisen uuden idean ja hyvän tarkoituksen viittaa, niin kyllä tämä on erittäin radikaalia, kovaa, tällainen periaatteellinen kysymys. Veikko Lavi lauloi aikoinaan siitä, kuinka aamulla satamaan menivät nuoret miehet odottamaan, kenellä kävi tuuri, kuka kutsuttiin purkamaan laivaa, mutta silloinkin se, jota onni potkaisi, sai palkan siitä päivästä, kun hän sai sen työpaikan. Nyttien ette ole varmaan miettineet ensinnäkään näitä, mikä on tällaisen työnäytesuhteessa, joka ei ole työsuhde, olevan turva siellä työpaikalla ja niin edelleen. Ja entäs jos sitten joku avoin työpaikka on ja tulee monta innokasta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

vapaaehtoista pyrkimään siihen työnäytteen antamiseen, niin miten, Veikko Lavin laulun sanoin, se valinta silloin tehdään? Kyllä nyt tässä tilanteessa (Puhemies koputtaa) vetoan pääministeriin, kun on sopimusneuvottelut käynnissä. Tämä on ihan turha provokaatio (Puhemies: Edustaja Uotila, nyt teidän aikanne olisi tässä asiassa käytetty!) nimenomaan hallitukselta.

16.19 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Uotila, näissä keskusteluissa, joita on käyty liittojen kanssa ja tänäänkin, on tuotu esille huolet muun muassa tästä vakuutusturvasta ja sitten tietenkin työturvallisuudesta ja siitä, että eihän tämä työnäyteidea sovi ihan joka alalle. On esimerkiksi hoitoala, jossa ei kannata ottaa tällaisia riskejä. Nämä ovat juuri niitä syitä, minkä takia ollaan tavattu nämä osapuolet ja saatu se palaute, jonka pohjalta sitä ideaa lähdetään viemään eteenpäin.

Sitten tämä toinen kommentti. Eikö nytkin ole niin, että kun useampi ihminen hakee töitä, niin työnantaja valitsee siitä itselleen sopivimman ja parhaimman? (Kari Uotila: Niin, mutta ne saa palkan!)

16.20 Ben Zyskowitz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kokoomuksen työlinja näkyy hyvin siinä, että hallituksen mielestä työ kuin työ, josta maksetaan sopimusten ja lakien mukainen palkka — olkoon määräaikainen tai olkoon koulutusta vastaamaton työ — on parempi kuin ei työtä ollenkaan. Tämä jälkimmäinen vaihtoehto valittavasti on usein se vaihtoehto nuorten kohdalla. Sen vuoksi ovat nämä hallituksen erilaiset pyrkimykset työllisyyden edistämiseksi, joissa on ollut kyse siitä, että työttömyysturvaa voidaan käyttää starttirahaksi, tai on ollut kyse tästä koulutussopimuksesta, jota ministeri Grahn-Laasonen ajaa, tai määräaikaisten työsuhteiden helpottamisesta tai nyt esillä olevasta kokeilusta: ne kaikki tähtäävät siihen, että parempi on jokin työ kuin ei työtä ollenkaan.

Keskeinen keino on kuitenkin tämä kilpailukyky sopimus, joka on aika vaikeassa vaiheessa, ja sillähän pyritään talouden kasvuun ja sitä kautta työpaikkojen syntymiseen. Kysyn pääministeriltä: miltä tällä hetkellä näyttää?

16.21 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tällä hetkellä pallo on työmarkkinajärjestöillä, työnantajajärjestöillä ja työntekijäjärjestöillä. Uskoni siihen, että sopimus syntyy, on kova, ja minä uskon, että tässä on koko ajan vahvistunut se viesti ja ymmärrys ja usko siihen, että juuri tätä Suomessa tarvitaan. Uskon, että maaliin päästään. Nyt meidän pitäisi kaikkien pysyä maltillisina ja olla provosoitumatta, ja tuetaan kaikin keinoin jokainen tätä meneillään olevaa prosessia.

16.22 Merja Mäkisalo-Ropponen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nuorten työttömyyden lisääntyminen on todella huolestuttava asia. Eilen julkistetun tutkimuksen mukaan nuorten työttömien työttömyysjaksot ovat pidentyneet vuoden aikana lähes puoli vuotta. Yksi syy tähän on varmasti se, että nuoret joutuvat odottamaan työvoimatoimistossa jopa yli puoli vuotta ennen kuin pääsevät asioimaan asiantuntijan kanssa. Puoli vuotta on nuorelle kyllä ihan liian pitkä aika. Lisäksi yhdellä työntekijällä voi työvoimatoimistossa olla jopa tuhat asiakasta. Miten hän voi auttaa silloin yksilöä, joka tarvitsee apua? Työvoimatoimistosta minulle jatkuvasti kerrotaan, että heillä on ihan liian vähän

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

työntekijöitä nuorten oikea-aikaiseen kohtaamiseen. Te-toimistojen tilanne on katastrofaalinen monessa paikassa. Kysynkin ministeriltä: mitä te aiotte tehdä tämän työvoimatoimistojen tilanteen helpottamiseksi niin, että nuoret saisivat oikea-aikaista ohjausta ja tukea tässä vaativassa elämäntilanteessaan?

16.23 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hyvä kysymys, ja on totta kai myönnettävä, että ne resurssit ovat tiukat. Samaa aikaan ollaan tekemässä näitä isoja muutoksia muun muassa tuonne aluehallintoon, itsehallintoalueisiin ja näin poispäin, eli missä te-toimistot jatkossa ovat ja missä ely-puoli. Tämän takia olen jatkuvasti ollut yhteydessä sekä te-toimiston että ely-puolen johtoon — olemme käyneet hyviä keskusteluja — ja myös kentän ihmisiin, jotka tekevät tätä työtä. Tapaan heitä ja kuulen, miten he näkevät tämän tilanteen.

Tietysti tämä tilanne on erittäin vakava, mutta ei niin synkkä, ettei jotain positiivistakin löydy. Itse pidän tätä viime hallituskaudella aloitettua nuorten yhteiskuntatakuuseen liittyvää ohjaavaa toimintaa hyvänä esimerkkinä siitä, mikä toimii, eli ne nuoret saavat sitä henkilökohtaista palvelua. Tämä on minun mielestäni hyvää toimintaa, ja tätä kehitetään jatkuvasti, koska tämä oikeasti toimii. Nuoret eivät tiedä, mistä he hakevat apua, ja tämä ohjaava toiminta on hyvä vastaus siihen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä edustaja Alanko-Kahiluoto ja kysymyksen ensimmäinen esittäjä, ja sitten siirrymme seuraavaan kysymykseen.

16.24 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pääministeri Sipilä kuulosti hyvin toiveikkaalta siinä, että olisitte saamassa kilpailukykyopimusta maaliin, mutta kaikkihan me tiedämme, että sitä tuskin tulee, ellei hallitus toteuta pieni- ja keskituloisille suunnattuja verohelpotuksia. Olette leikanneet hyvin paljon tavalisilta pienituloisilta työssä käyviltä ihmisiltä, erityisesti julkisen sektorin naisvaltaisilta aloilta. Esimerkiksi kirjastonhoitajat ja päiväkotien työntekijät menettävät tuhansia euroja vuodessa niiden maksujen ja leikkausten johdosta, joita te suuntaatte näille ihmisille. Kysynkin tässä nyt teiltä: oletteko siis päätyvässä siihen, että voitte helpottaa julkisen sektorin työllisyyttä ja tavallisten työssä käyvien ihmisten pärjäämistä sillä, että tulette vastaan suuntaamalla verohelpotuksia näille pieni- ja keskituloisille ihmisille?

16.25 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin pieni- ja keskituloisten verotusta on jo tämän vuoden alusta helpotettu 450 miljoonan euron verohelpotuksella. Tämä meillä tahtoo aina unohtua. Tähän yhteiskuntasopimuskokonaisuteen kuuluu se, että jos tämä menee hyvin maaliin ja me saamme sille riittävän kattavuuden, niin silloin siellä on myöskin mahdollisuus hallituksen käyttää sitten veronkevennystä. Jos tämä menee nyt suunnitellun mukaisesti maaliin, niin kyllä me pääsemme myöskin sitä käyttämään. Mutta jos tuo yhteiskuntasopimus jää vajaaksi, niin se murentaa totta kai sitä lopputulosta sieltä myöskin. Nyt on tärkeintä se, että kaikki teemme kaikkemme sen eteen, että yhteiskuntasopimus saadaan solmittua kattavasti, ja sen jälkeen pystymme sitten myöskin käyttämään sitä porkkanaa, minkä hallitus on näille neuvotteluille asettanut, ja se on nimenomaan veronkevennykset, (Puhemies koputtaa) ja sitä kautta kompensoidaan näitä maksujen siirtoja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2016 vp

16.26 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä tämä keskustelu on osoittanut, että Suomea viedään väärään suuntaan.

Tästä ilmaistystä sen verran, että meillä on jo nyt olemassa koeaika, josta maksetaan palkka. Tästä ilmaistystä saattaa tulla pakottava siksi, koska työnantajat saattavat edellyttää tätä palkatonta työkokeilua ennen koeaikaa, ja se tilanne on äärettömän huolestuttava.

Haluan yleisesti tuoda esille, että työttömät ovat työhaluisia, kuten toin jo aikaisemmin esille, ja nyt pitäisi nimenomaan auttaa näitä ihmisiä pääsemään töihin ja nimenomaan sellaisiin töihin, joista ihmiset saavat palkkaa.

Vielä lopuksi haluaisin kysyä ministeriltä: eikö teidän nyt olisi aika ja mahdollisuus perua tämä ilmaistysesityksenne, vai haluatteko todella jäädä historiaan ministerinä, joka lanseerasi Suomeen ilmaistyon? (Sampo Terho: Voitte itse perua puheenne!)

16.27 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensiksi pitäisi olla jotain, jota perua. Eli rakennetaan nyt se malli kaikessa rauhassa ja katsotaan sitten, perutaanko. Jos ei peruta, sitten kokeillaan ja kokeilun jälkeen katsotaan, perutaanko. Ja sitten tehdään johtopäätöksiä, oliko tämä hyvä vai ei.

Minä ymmärrän tämän huolen, ja kuten olen moneen kertaan sanonut, nämä huolet otetaan huomioon, kun valmistellaan sitä työnäytekokeilua. Se ei ole ilmaistykokeilu, se on työnäytekokeilu, työn hakemisen uusi muoto. Sen, minkä muotoinen se sitten tulee olemaan, tämä vuosi näyttää. Sen jälkeen mennään eteenpäin ja katsotaan, tuleeko siitä oikeasti semmoinen vakava vaihtoehto työn hakemisena.

Mutta ei kannata pelotella ihmisiä ilmaistyllä. Semmoista me emme ole tässä rakentamassa.

Kysymyksen käsittely päättyi.